

diari catalana

setmanari nacionalista d'esquerra

Economia política aplicada a la llei catalana de Contractes de Conreu

La llei de Contractes de Conreu ocupa en aquests moments el punt central a l'entorn del qual gira tota l'emoció i sensibilitat polítiques del poble de Catalunya.

No falten, indubtablement, conferències magnífiques i treballs impresos de tota mena, que procuren despertar en l'auditori vibracions contradictòries. La nostra gent, quin dubte hi ha, assoleix èxits esclatants, desfermant sobre la Lliga tot el pes de la repulsa catalanista i democràtica fins a puivertzar tota la falsa argumentació d'aquells qui, per confessió pròpia, s'han fet responsables d'una intervenció estranya dintre l'òrbita política que la Constitució i l'Estatut reservaren plenament a Catalunya.

Després de Santaló, Rubió i altres amics nostres, ahir teníem l'avinentesa d'escoltar des d'un seient de la sala d'actes del CADCL, la paraula autoritzada del Conseller Lluhí Vallescà, que obtenia un èxit esclatant posant en ridícul tota la pllassada camboniana, al tirar per terra un a un els fantotxes polítics i jurídics esgrimits per Lliga Catalana per a justificar-se de la seva traïció catalanista i democràtica.

Després d'això, és fàcil comprendre que la nostra insignificància no pot venir, ni tan sols a remolc de tanta i tan provada suficiència dels mestres, a glosar temes i facetes d'ordre jurídic, constitucional o de competència política derivats de l'esmentada llei.

No anem nosaltres a caure en la poca-solta d'una publicació gironina que posa les primeres columnes d'aquell diari a disposició del primer aprenent de crític-cinematogràfic, inexpert en tota mena de lluites polítiques, per deixar-lo, confiant segurament en el moltonisme-miòpic dels seus llegidors, atrevir-se a donar lliçons al President de Catalunya senyor Companys, mitjançant un "coctail" de paraules estudiades, conceptes inexactes i afirmacions gratuïtes que posen en ridícul la publicació, els qu'ela llegeixen i sobretot el seu desgraciat autor.

Això no priva, però, a la nostra modestia, atrevir-se a posar de manifest un punt essencial poc escatit fins ara en les conferències que hem escoltat. Es tracta de demostrar si la llei de Contractes de Conreu és o no és anti-ECONÒMICA, com ha pretès insinuar Lliga Catalana.

Es atreviment enfocar aquest tema esp. Vins, tenint enfront un partit que ha fet sempre de l'economia el punt neuràlgic de la seva existència i que, segons diuen —jo no he cregut mai— compta amb un exercit de flamants economistes? Que això és atacar-los en la seva pròpia salsa? Potser sigui veritat; però si tots són —això sí que ho crec— com el gallec Calvo Sotelo festejant quan la campanya de l'Espanya Gran, per a ingressar-lo en l'equip cambonià, llavors ja podem restar tranquils perquè sense por d'esser desmentits, demostrarem que la Llei Catalana de referència és, econòmicament parlant, de primera qualitat. Anem al gra.

Tothom coneix el crac financer dels Estats Units en Octubre de 1929. Fou l'inici del que avui resulta ésser, segons algun autor, l'America-pobre. Ja en 1928 tots els indicis eren dolents

Calvo Sotelo, el cínic

Calvo Sotelo, aquell home funest i pocavergonya que comptant amb la impunitat del règim dictatorial, portà Espanya a la ruïna i que gràcies a la difamació, la calúnnia, i les pessetes del cavernisme troglodita pogué obtenir una acta de diputat, acta que ha revalidat la traïdoria del senyor Lerroux amb el seu vergonyant projecte d'amnistia, ha parlat al Parlament de la República, en prendre possessió del càrrec. Semblava tanmateix que les paraules de l'ex dictador i ex personatge, es frissessin per a sortir gorja enfora. El seu discurs—cas de cinisme in-extremis— ha volgut ésser una defensa arborada de la tasca econòmica acomplerta per la dictadura i una forta diatriba per a la obra financiera dels governs del règim democràtic.

Però Calvo Sotelo, enfeinat amb el seu íntim amic de Fontanebleau o desmemoriat, no s'ha donat compte que a Espanya, durant aquests tres anys d'exili forçat, han canviat quèlcom les coses, encara que no amb l'amplitud que nosaltres voldríem, i així com abans, quan ell disposava lliurement de les finances nacionals, li era possible tergiversar les xifres amb la seguretat complerta de que ningú havia d'escatir la veritat de les seves combinacions, avui, en poguer fiscalitzar la conducta de les persones que intervenen en la complexa tasca d'administrar el país —avantatges del règim democràtic—es posa un frè a la immoralitat, un entrebanc al poc escrupulós i una valla als desmans dels possibles cavallers d'indústria.

Es per això que Indaleci Prieto, l'ex ministre socialista, amb l'autoritat que li dona la seva rectitud i honorabilitat i l'exemple auster del seu pas en el ministeri de Finances, en dificultíssims i anginosos moments en que trontollava l'economia

nacional a conseqüència dels desencerts i de les prevaricacions de l'època dictatorial, investí al cínic i barrut amb tota la indignació de l'home noble i honrat super-sensible, que sent en el seu rostre la vergonya de la convivència parlamentària amb certa mena de gent indesitjable. El discurs de Prieto, magistral de fons i de forma tingué la virtut de desvetllar les fibres adormides de tots els sectors, sincerament republicans de la Cambra legislativa i amb ells els de l'opinió sana de tot el país, que vibraren de santa indignació i emoció, recordant anyades passades de vergonya i d'oprobri.

Potser seria hora ja de que en l'ambient fortament enrarit de la cambra, enrarit per una onada aclaparadora de reaccionarisme ultrancer, les veus sanejadores dels autèntics representants de l'esquerrisme hispà, es fessin sentir sovintment per acabar d'una vegada per sempre amb la corrupció i el cinisme imperants. El cas de Calvo Sotelo, l'home anodí esdevingut personatge per les complacences del XIII corrupte ha d'ésser l'esperó que ha d'empènyer als dirigents en la croada de retrobament del camí recte de la verdadera democràcia.

I aquells que per cobejances infamants, pactaren amb els enemics del règim, amagant les veritables intencions amb la farsa grotesca de la pacificació dels esperits, que s'emmirallin en el trepidar indignat de la consciència col·lectiva espanyola, essencialment republicana i fonamentalment esquerrista, quan les paraules de Prieto en caure clares, concises, contundents, en l'hemicicle del saló de sessions, s'escampaven i ressonaven per tots els àmbits de les terres d'Ibèria.

per a l'economia americana. Però l'eufòria d'aquesta plaga d'economistes, tipus Lliga Catalana, que existeixen escampats arreu de la societat moderna i l'imatge resplescent que oferia l'economia d'aquell país a la vista del món sencer, enterboliren la visió justa de les causes que poc després determinaren la ruïna d'aquell país.

Segons Richard Lewinsohn les causes eren aquestes:

El desacord creixent entre la ciutat i el camp era perillósíssim en vistes a l'economia general. Els preus dels productes agrícoles ja no augmentaven, en 1929, en proporció als dels productes industrials necessitats pel pagès.

El seu grà li era pagat 30 a 40 % més car que abans de la guerra, però ell pagava als seus obrers agrícoles salaris 70 % més crescuts. Els vestits pujen el 80 %; els preus dels mobles han doblat. Evidentment que la situació del pagès ha millorat perquè té automòbil, tractor i màquines que faciliten el seu treball, però la maquinària fornida per la indústria, contra pagaments escalonats, graven poc a poc el seu pressupost i ha de prendre noves hipotèques. El pagament d'interessos el perjudica. En 1928, en els Estats agrícoles de Middle West, el producte de la venda del terreny de conreu, expressat en dollars, no és pas més elevat que en 1913. Com que el poder adquisitiu de la moneda ha disminuït, el preu de la propietat rural en realitat ha baixat. Mentrestant la cotització de les accions industrials puja sempre.

Llavors la famosa —i ja per molts sospitosa— prosperitat americana es transforma de més en més cada dia, fins esdevenir un afer purament urbà, industrial i comercial. L'economia rural no en beneficia, només que en la mesura que les colònies profiten de les importacions industrials de la seva metròpoli. Es tracta d'un fenomen de colonització recolzat sobre una base incerta —la pobresa del camp— perquè cada dia esdevé més dubtós que el pagès, en aquestes condicions d'inferioritat, es trobi en disposició de pagar els productes que la indústria li ha servit a crèdit.

Darrera d'aquesta anòmala situació succeeix l'inevitable. Tota l'economia i la indústria americanes s'ensorren, perquè no hi ha indústria que resisteixi, sense el suport d'una agricultura nacional pròspera, o bé —és el cas d'Anglaterra— sense un gran Imperi colonial que absorbeixi les deficiències de la pròpia misèria agrícola metropolitana.

Doncs bé; és un fet evident que la llei catalana de Contractes de Conreu està estudiada per a transformar tota la fesomia del camp català, fins a procurar que els treballadors de la terra puguin esdevenir, en determinades condicions, propietaris de la mateixa. Aquest estat de coses, evidentment, ha d'estimular l'obrer agrícola de tal manera que no resulta gens aventurat suposar que el rendiment de l'agricultura catalana, aplicada la llei, coneixerà un índex de prosperitat superior al d'avui.

Llavors el futur pagès —arrendador establitzat— presumpte propietari o posseïdor ja de la terra que treballa, millorarà la seva particular economia i de retruc, els efectes seran acusats per la indústria catalana (metròpoli) vivificada pel millorament rural (colònia).

D'aquesta hipòtesi en tenim un exemple frapant en el resultat obtingut d'ençà de la implantació de la República, per mitjà del millorament de jornals en tota l'ària agrària espanyola. Es pot afirmar rodonament que la indústria catalana sobretot en gèneres de punt i altres, ha mitigat una crisi que li venia a sobre, degut al major consum d'aquests articles per part de la pagesia castellana, fins llavors afamada.

Si no fos, com tots sabem, que l'actual posició agrícola de Lliga Catalana és un fet circumstancial que tendeix únicament a pescar adeptes entre els malcontents, perjudicats o badocs que desconeixen fins el text de la Llei en litigi, resultaria paradoxal que un partit polític que ha viscut exclusivament de i pels interessos de la classe industrial de Barcelona més que de Catalunya —perquè Lliga Catalana mai s'havia interessat seriosament pels problemes, conflictes i necessitats del camp català— sostingués una posició tan clarament perjudicial per aquells interessos i per aquella classe que sembla que vulgui defensar.

RAFAEL PORTES

L'escisió del Partit radical

L'escisió del partit radical influencia considerablement la política general d'Espanya, però té també modestes repercussions en la política catalana.

Així com la "Lliga" es vanta dels seus trenta anys de catalanisme —d'un catalanisme molt relatiu i molt poc català— el Partit radical podria vantarse dintre Catalunya quasi també d'uns trenta anys de radicalisme, també molt relatiu.

Però, innegablement, es trobarien encara en moltes poblacions catalanes petits grupets de republicans radicals, que amparats per les ideologies del seu temps, representen encara una nosa a l'esperit de catalanitat, de serè republicanisme, de veritable democràcia, de rígida conducta administrativa i moral, que són les normes actuals de la política a Catalunya.

Deu ésser tan trist, a l'hora d'ara, pertànyer, sobretot a casa nostra, al partit radical! Jo m'imagino a algun d'aquests típics seguidors del vell caudillo, que haurien donat la vida per ell quan predicava els seus radicalismes polítics i socials, que, per seguir mantenint-li la idolatria, ha degut anar deixant al pas del temps tots aquells romàntics radicalismes, i ara deu defensar, com un holocaust més a l'altar de la seva idolatria, els milions del clergat, el retorn dels amnistiats, la supressió de la Llei de termes municipals, i tota la sèrie de lleis antirepublicanes que han aprovat les Corts actuals sota l'ègida del venerable capdill.

Per damunt de les idees, per damunt de les conviccions, en el partit radical hi havia dominat sempre el personalisme més antidemocrata i antiliberal; i per això, quan aquest partit ha estat en el poder, sense el control d'un programa concret i precís, no ha pogut donar cap fruit legislatiu que s'entranysés en els costums del poble. Haurà passat per un quart de segle damunt la història política d'Espanya, com un vent de renovació que s'ha esvaït quan podia renovar alguna cosa, deixant només l'amarga actuació de retrassar la via de la República, aminorar-ne la seva consolidació, i desprestigià-la per la seva insinceritat i el seu confusionisme.

No creiem, però, que els bons radicals d'aprop nostre s'hagin afectat gaire per l'escisió del seu partit: probablement encara creuen que tornaran aquells bons temps del radicalisme, i per altra banda, difícilment canviàriem de credo polític perquè mai n'havien tingut cap.

Com les vídues d'aquells països exòtics i llunyans que es fan cremar amb el cadàver de l'espòs, els nostres radicals consagren la seva fidelitat a l'il·lustre caudillo per damunt de la senilitat, de la impotència, del fracàs i de l'antirepublicanisme.

Concordances gironines

—Com pot ésser que un Ajuntament governat pels homes de la Lliga donin permís per fer aquestes obres?

—Sí, home, és una cosa natural, "gats amb gats..."

—Però és que no recordeu aquelles campanyes, inclús d'atacs personals, que els dirigents d'aquest grup polític feien des del seus delators setmanaris, "El Cora" i el "Clar i Net", per combatre el que a dins de Girona existís aquesta fàbrica de ciment?

—Sí, home; llavors no manaven i ara han adquirit una responsabilitat i solament han procurat posar-se a la defensa dels capitalistes que en les darreres eleccions els ajudaren tan efectiuament, sense mirar ideals, sinó interessos, que, en definitiva, és solament el que defensen aquests senyors de la Lliga.

—Però, insisteixo; és que us heu donat compte que els establiments que s'emplacen allí serà el més anti-higiènic que pugui fer-se a Girona, principalment si es tracta d'alguna botiga d'articles de primera necessitat, com la que ja hi ha instal·lada? Si es queixaven i feien campanya, amb tota la raó, de què els veïns del davant de la mateixa fàbrica no hi podien viure de pols, quanta serà la quantitat de pols que ingeriran els articles per a vendre de les botigues emplaçades en aquells forats, espècie de ninxols, que s'han deixat construir amb el degut permís del Municipi gironí, segons és de creure?

—Home, ja us diré el meu parer. Recordo perfectament totes aquelles campanyes i molts dels atacs dirigits des dels òrgans periodístics de Lliga Catalana contra moltes obres i contra moltes persones gironines, que en aquests moments ells acaten i veneren com altra cosa, i és que feien aquestes crítiques sense cap criteri i molt més sense cap solvència. Recordo tot això i en pensar solament, cal dir-vos que el meu parer és que aquests senyors lligueros han actuat i estan actuant exactament i fidelment sota les normes marcades pels seus capdavanters i les bases insegures del seu programa (?).

Solament cal recordar la seva propaganda catalanista i remarcar en aquests moments la seva actuació de caire netament centralista i ja n'hi hauria prou per descuidar el que pregonaven de voler fer de Girona una gran ciutat sense cap defecte, i en canvi ara i d'altres temps que governaren, es tornen a fer les arbitrarietats més grans i un descuidament tan gran de la nostra ciutat que ja mai havia estat tan descarat com ara que governen aquests senyors.

Totes aquestes concordances són les que han de guardar els gironins conscients i quan vinguin, o els facin venir, aquests senyors de Lliga Catalana amb prometes que ja sabem que no compliran, per no haver complert mai res del promès, els facin comprendre que el que es discuteix des de l'oposició es té de complir quan es té

Rèplica Nacionalista Catalunya, dos camins a seguir: el de la dignitat o el de la covardia

Una opinió, la meua, sense cap re- lleu de representació.

Una veu, la meua, estrictament in- dividual.

Cap càrrec, cap significació; això vol dir: llibertat absoluta d'expressar el pensament pur.

I això és el que ofereixo obeint a un impuls irreprimible: no pas dis- quisicions jurídiques ni frases políti- ques impossibles en mi, sinó, senzil- lamente, un sentiment català al nu.

He llegit a "La Rambla" les con- testes de personalitats diverses a l'en- questa sobre el cas de la intervenció dels poders espanyols en el fet de la Llei de Contractes de Conreu, millor dit sobre el conflicte nacional que crea aquesta intervenció sollicitada per gent de Catalunya. Entre aquestes contes- tes m'ha sorprès desagradablement la d'un home de significació nacionalista, el senyor Masponç i Anglasesell; i la sorpresa dolorosa de les paraules d'a- quest patriota és el que m'ha donat l'impuls de dir ben clar i ben cru- ament allò que ens dicta a tots la pas- sio nacionalista.

El senyor Masponç i Anglasesell ha dit que "si el Tribunal de Garanties anul·lava aquesta Llei, l'única cosa a fer seria sotmetre's a l'anul·lació i ocupar-nos de redactar una altra llei que estigués dintre els límits que a Madrid consideren que són els prop- ios de l'actuació de Catalunya."

¿Com el senyor Masponç i Anglasesell, nacionalista, ha pogut pronunciar a- questa paraula "sotmetre's" tan poc escaient als llavis d'un català digne?

¿Com pot aconsellar aquesta actitud tan poc valenta de refer la Llei a gust dels de Madrid aquell que men- tre es discutia l'Estatut exterior pro- testava continuament des de les pla- nes de "Clarís", fundat per a aquest objecte únic, de la debilitat dels ca- talans davant les ratallades que es feien a l'Estatut de Núria?

¿Es que el senyor Masponç i An- glasesell creu que Catalunya ha de re- signar-se per sempre més a la tutela espanyola pel sol motiu de no haver pogut aconseguir d'un cop la llibertat completa? ¿Sempre hem de "sotme- tre'ns"? ¿Mai no hem de tenir cap gest de rebel·lia?

La qüestió és ben clara i jo no ne- cessito ésser jurista ni polític per a plantejar-me-la i resoldre-la; només em cal deixar parlar els meus senti- ments.

Ens trobem, una vegada més, amb

el governament de la nostra Ciutat, com tenen en aquests senyors finan- ciers-tècnics en totes les especialitats, menys en la constància de la seva ca- talanitat i mol menys en les obres de govern per ells propugnades i propo- sades quan estaven sense cap respon- sabilitat.

P. V. X.

Espanya enfront de Catalunya. Tenim una llei catalana i un poder central que vol enderrocar-la.

Fvaller va plantar cara al rei Fer- ran quan aquest volia burlar-se d'una llei del poble català. Avui, davant els espanyols que volen menysprear la re- presentació del poble, que és el Par- lament de Catalunya, si tenim digni- tat tots hem de sentir-nos Fivellers. No hi ha més camí que aquest.

Discutir la competència del nostre Parlament sobre la promulgació d'una Llei és renegar de la fe catalana. Prou sabem que les lleis sempre tenen una interpretació d'estira i arronça; i més encara l'Estatut exterior, que delibe- radament o inevitablement en molts punts, per les dificultats que es pre- sentaven en la seva aprovació, quedà bon tros confús de sentit. Si, doncs, la interpretació és clàssica, no cal dir que el deure dels catalans és estira- la fins al màxim possible.

Per altra part, és sabut que l'Estatut vigent no satisfà ni la meitat de les aspiracions nacionals de Catalunya. Això ho deïem tots els catalanistes abans i després d'implantar-lo. I tots ens juràrem tàcitament fer els possi- bles per engrandir com més aviat mil- lor el cercle de les nostres llibertats.

Per tant, fins i tot si admetéssim — que no l'admetem — la suposició de la possible incompetència del nostre Par- lament, hauríem de defensar la llei votada per ell com un esforç per tras- passar els límits massa estrets com un pas més enver la fita que volem assolir i que assolirem tard o d'hora dins de la Constitució espanyola o per da- munt de la Constitució espanyola.

Si aquesta que és motiu de conflicte en lloc d'ésser com és una llei de justícia social fos una llei injusta i reaccionària, davant d'Espanya la de- fensariem igualment pel sol fet d'ésser catalana; i després dins de Catalunya treballariem per enderrocar-la. Per a les rectes consciències nacionals, els catalans que posen les llibertats de Catalunya sota els peus dels nostres enemics només poden merèixer un qualificatiu: traïdors. Traïció és el nom que es dona a tots els països a l'acte d'ajudar els adversaris de la causa que es té el deure de defensar.

Si el Tribunal de Garanties gosés declarar nul·la la Llei votada pel Par- lament català, Catalunya tindria dos camins a seguir: el de la dignitat i el de la covardia.

Per dignitat, l'ofensa s'hauria de contestar amb la rebel·lia. El dret que tenim de manar a casa nostra l'hem de fer respectar tant pels catalans traïdors com pels espanyols imperia- listes, si no de grat, per força.

I davant les consciències nacionals els homes, fossin governants o fossin simples ciutadans, que s'ajupissin sota l'ofensa serien covards i catalans in- dignes.

ANNA MURIA

(De "La Rambla").

BREVIARI

Calvo Sotelo, amb un grau màxim de cinisme, ha aixecat la veu en ple Par- lament per a defensar les finances de la Dictadura. Ja no cal dir amb el maquiavelisme que ho féu.

Indaleci Prieto, però, en la seva in- tervenció sobre aquest afer l'aclaparà totalment amb xifres certes, recone- gudes així pel Ministre de Finances. A l'ensem, l'intervenció de Prieto ser- ví per a fer vibrar altra vegada l'es- perit republicà d'unes minories que semblava l'havien perdut completa- ment.

Això demostrarà als monàrquics re- calcitrants que malgrat de la nombro- sa majoria d'elements reaccionaris que té el Parlament espanyol, tota inicia- tiva que pugui reportar un greuge con- tra el règim gloriósment instaurat, produirà inevitablement una oposició franca i decidida per part de tots els sectors que tinguin el mínim de de- cència política.

Dies després, en la continuació d'a- quest debat, fou el senyor Marraco qui no deixà gaire ben parat a l'il·lus- tre financier de la Dictadura.

En aquest discurs, l'actual Ministre de Finances afirmà que el senyor Calvo Sotelo incorregué en responsabilitat de caràcter penal.

El que no comprenem, és com se- nyors que saben totes aquestes coses dels individus de la Dictadura, han pogut presentar i votar al Parlament de la República una tan vergonyosa llei d'amnistia com la que ha fet pos- sible que tornessin a campar lliure- ment per Ibèria.

L'escissió radical ha obert un camí a la República, dels que des del 19 de novembre tenia tancats.

I "El Debate", "A B C" i "La Veu" rivalitzen per a treure importància a la ruptura política de Martínez Barrio i Lerroux.

Això sol, ja és un símptoma favora- ble del que diem.

El senyor Cambó, com el senyor Leroux, també fa "frases".

Vegeu, sinó: "L'única garantia per a l'autonomia de Catalunya, és el Tri- bunal de Garanties Constitucionals".

Però se li ha molt ben contestat per boca del Conseller de Justícia del Govern de la Generalitat de Catalunya: "De garanties per a l'autonomia de Catalunya n'hi ha, almenys, tres: Els homes de la resta d'Ibèria que, com Manuel Azaña, no tenen cap ganes d'oprimir a Catalunya; una altra és el Govern de la Generalitat, i la tercera és el sentiment i la voluntat del poble de Catalunya de garantir-se ell mateix".

¿Què dirà ara el pobre senyor Cam- bó?...

Els agraris han manifestat que, cas de què el senyor Azaña governés no- vament, s'aixecarien tots com un sol home.

Ja poden començar a preparar-se, doncs.

Mentre els clericastes, amb les se- ves ploràmiques, han aconseguit del Govern Lerroux 16 milions de pesetes destinades als humils capellanets, —segons ells— el nou Bisbe de Girona ha fet construir-se les insignies episcopals consistents en un bàcul d'argent martellat i daurat i en un pec- toral d'or i platí amb ametlles, aigua- marines i diamants, l'import de les quals ascendeix a la friolera de 300.000 pesetes.

Si nosaltres forméssim part del Cens dels capellans de condició humil, sem- blant ostentació ens faria tornar uns perfectes rebels!...

I això, mentre a Ibèria hi han mi- lions d'obrers en atur forçós.

A la força hem d'ésser laics, enca- ra que no vulguem!...

El tenebrós afer del moresc, ha po- gut aclarir-se mercès a una afortuna- da interpellació del senyor Prieto.

Anem a resumir-lo per a fer veure com es governa (?) des de Madrid:

El Banc exterior d'Espanya no pot fer contractes de més d'un 3 per 100 d'interès, però com que el negoci del moresc donava un 20 per cent, el Di- rector de l'esmentat Banc es digué: manera de guanyar un percentatge ma- jor?, donant el contracte a una Com- panyia per a què retribuís millor al Banc Exterior.

Així es féu, i d'aquesta manera no s'ingressava cap diner al Tresor Es- panyol, ço que representava una de- fraudació a l'Estat.

Les conseqüències de la interpel·la- ció de Prieto no s'han fet esperar. De moment ha dimitit el Director del Banc Exterior, amic particular de l'ac- tual Ministre de Finances, senyor Mar- raco, i del qual obtingué l'esmentat càrrec.

El prop-passat dia 19, tingué lloc al Centre Catalanista (?) afiliat a Lliga Catalana, el primer recital de monòlegs amb què aquest Centre pensa obse- quiar als seus socis.

Pelai Negre i Pastell fou el primer debutant, que, amb la seva veu de "guinyol" exposà la llei de contractes de conreu a uns quants senyors que precisament viuen dels conreadors.

El senyor Candidat —derrotat— de referència va demostrar pràcticament, documentadament, excel·lentment, etc. —segons el diari dels dos punts— que mentre ells poguessin viure a la salut dels pagesos catalans, a Catalunya no hi havia problema agrari.

Es innecessari fer remarcar els a- plaudiments que se li tributaren per tan interessant monòleg.

Escena presenciada un dia de la set- mana passada, al vespre, a la Rambla:

Uns alemanys rodamentals acaben de donar un concert i passen per les tau- les de cafès a demanar la voluntat. Toca el torn a la taula on està as- sentat un prohom de la Lliga, profes- sor de Música a la Normal, competi- dor de Pau Casals —per més senyes— i possessor d'un establiment de discs per a gramòfon.

El prohom de referència posa mà a l'armilla i en treu una peseta, do- nant-la a l'alemany, demanant, amb signes, el canvi. L'altre, pel mateix sistema, contesta que no en té, i l'es- mentat músic fregant el dit gros amb l'índex indicava que si no en tenia, li tornés la peseta.

Finalment, l'estranger li dona una peseta de xavalla i aleshores el "per- sonajillo" de la Lliga li fa el present de cinc cèntims!! I encara, no con- tent d'haver-li donat aquesta gran quantitat, compta una darrera l'altra les peces de xavalla, per a assegurar- se contra una possible equivocació de l'alemany!!

En resum: un fet que retrata al seu protagonista.

Es un veritable desastre l'estat en què es troba la Rambla Verdguer, davant la parada dels autòmnibus de Cassà de la Selva, puix que més que passeig allò és un seguit de muntanyes russes, que honoren molt poc a la nostra ciutat.

I no parlem de quan plou... No sabem que espera l'Ajuntament per a arranjat aquest i molts altres carrers que hi ha en molt mal estat, tota vegada que d'ençà que governa la Lliga no s'ha pres cap acord per a fer el més petit arranjament de car- rers.

On és aquell paradís que prometien als seus electors gironins en èpoques pre-electorals?

Als subscriptors forans!

Se us posa en coneixement que han estat posats al cobrament els rebuts corresponent als dos trimestres vençuts.

Ha estat privat per un decret el cobrament tal com venia fent-se per mitjà dels Carters, per això preguem sigui atesa la primera petició de cobrament que es farà a domicili per altra conducte.

Per les dificultats que reporta la nova modalitat del cobrament d'ara endavant, es cobra- ran cada dos trimestres.

Esperem del civisme dels nostres subscriptors contribuïran en l'enlairament d'aquest set- manari defensor dels ideals de nacionalisme i republicanisme de les nostres comarques.

J. Balaguer i Tort
ADVOCAT

Carrer Progrès, 12-1.er 1.^a
GIRONA
Telèfon núm. 153

- CALÇATS -
MALARET

Vendes a l'engròs i detall

RAMBLA LLIBERTAT, 5
GIRONA

ESMOLAMENT DE NAVALLS A LA PERFECCIÓ

Vendes de tota mena d'articles propis per Barberia. - Ga- vineteria fina. - Gran assortit en Perfumeria.

Josep Serra
ARGENTERIA, 10
GIRONA

CAFÈS

Cornellà

S. GRES EMPAQUETATS

TELÈFON, 321
GIRONA

ORQUESTINA
NEW-JAZZ-BABY

PRIMERA CATEGORIA

ORIGINAL I MODERN
REPERTORI-BALLABLES
NACIONALS I
ESTRANGERS

Per a contractes, **CELS FERRER**
C. St. Feliu, 19 — GIRONA

COMARQUES

Caldes de Malavella

EL CAS BARRIS

El violent debat que es produí el dia 13 fou degut a què en Barris una volta acabada la casa que construí al carrer de la Granja, va posar les voravies a 80 centímetres, quan les primeres que hi han posades en la mateixa alimació són de metre. Quan l'alcalde es donà compte d'aquesta anormalitat ja no hi havia res a fer, i com que resulta que en Barris és el sogre de l'alcalde segon senyor Quintana, varen voler buscar una fugida compromentent el president de la Comissió Gestora. Però aquest, amb proves convincents, va desfer la maniobra de la majoria, demostrant que ni a ell, personalment, ni a la Comissió Gestora poden donar-li la culpa d'una cosa que no ha intervingut per res.

Si l'alcalde, abans de donar autorització de construcció, hagués reunit la comissió d'obres particulars i hagués atès el prec de la minoria d'Esquerra de fer parar les obres mentre no s'arranjés el conflicte del permís, tot això no hauria passat. Perquè aquest assumpte la seva gravetat ja va de bon començament, doncs en Barris no tenia el permís per fer el que ha fet, però com que aquest és part interessada, es va procedir arbitràriament, i totes les coses arbitràries forçosament donen mal resultat.

En l'esmentada sessió l'alcalde va dir que passés el que passés s'hauria d'arranjar, i nosaltres preguntem, ¿de quina manera?

Per nosaltres sols n'hi ha una, i és que així com en Barris es va estalviar unes 300 pessetes en fer les voravies a 80 centímetres, que se'ls gastí ara en fer una vorera complementària, i el que no volem és que el poble les pagui, perquè el poble té els seus cabals per destinar-los en coses que li portin profit, però mai s'han d'esmerçar en unes obres particulars, perquè no és lògic que es quedi sense fer-se el dispensari municipal i les escoles interines de Franciac per manca de cabals i es destinin per arranjar una equivocació que si s'hagués procedit bé de bon principi no hauria passat res.

Però allà l'alcalde i la majoria, ells seran responsables de tot el que passi i el poble ja va veient com s'administra i la diferència que hi ha entre ells i l'actuació de la Comissió Gestora, el poble es dona compte del que valen els nostres homes i veu que aquests sols defensen les coses justes sense partidismes i sense favoritismes.

També vàrem quedar astorats en veure que l'alcalde senyor Soler, negava que en la comissió d'ensenyança s'hagués parlat de les escoles de Franciac. Té molt poca memòria el senyor Alcalde!

¿No es recorda que al cap de pocs dies d'haver presentat la minoria d'Esquerra la proposició referent a les escoles de Franciac es va reunir l'esmentada comissió?

Precisament va ésser un dia que es varen reunir diferents comissions i va resultar que quan va tocar el torn a la d'ensenyança l'amic Duaso anava a marxar, doncs ja havia acabat la tasca de la seva (beneficència) i va ésser precisament pregat pel senyor alcalde perquè es quedés, i en el transcurs de la discussió varen quedar amb l'amic Barnés que anirien tots dos a Franciac, per veure com es podia arranjar l'assumpte de les escoles i el senyor Alcalde va convidar expressament a en Duaso perquè també hi assistís. ¿No se'n recorda senyor Sala?

Es per això el nostre astorament al veure que negava que s'hagués parlat de res d'escoles.

ROGELI D'AGRAMUNT

Caldes, maig de 1934.

PEL CENTRE ECONÒMIC

DIUEN...

...Que la fira d'enguany ha estat més animada que l'any passat.

...Que el local de la Joventut Catalana estava atapeït de gent.

...Que a cal Senador no hi havia ningú.

...Que en veure l'èxit de la Joventut, s'arrencaven els cabells.

...Que en Tomàs ha presentat una petició per ésser agutzil.

...Que encara és pitjor del que hi havia.

...Que mal per mal, preferim el "Titarru".

...Que en "Calça curta" va demanar ajut a l'Agrupació Republicana (?).

...Que varen anar a votació.

...Que va tenir nou vots en contra.

...Que demostra que algú té un sentit de responsabilitat.

...Que però són pocs.

...Que el poble està ben apanyat amb el personal que la majoria anomena.

...Que en "Calça curta" era soci de l'Esquerra i que perquè l'Esquerra no li va voler donar la plaça d'agutzil es va donar de baixa.

...Que l'Esquerra contentíssima, perquè marxés.

...Que l'Esquerra procura més pel poble.

...Que ja que l'Esquerra no li va voler donar, li donarà aquesta plaça a l'Agrupació Republicana.

...Que l'Esquerra quan ha de donar un càrrec busca gent competent.

...Que quedaran ben lluïts si el nomenen.

...Que per informacions es dirigeixin a Vidreres i a la Casa Catà.

...Que què hi diran l'alcalde senyor Soler i els demés de la majoria.

...Que amb una mica de sentit comú no s'hauria de nomenar-lo.

...Que hi ha moltes criatures que no poden anar a escola.

...Que és per insuficiència de mestres.

...Que si es fessin les interines de Franciac es descongestionarien les de la vila.

...Que la gent de dreta prefereixen més que les criatures vaguin pels carrers.

...Que aquestes criatures, però, siguin les dels pobres.

...Que a ells no els interessa la qüestió de l'ensenyança.

...Que proves d'això en va donar en Lluïset en oposar-se a fer les de Franciac.

...Que l'empresari del cine està molt escamat amb els del Casino.

...Que és degut a què en Lluís i uns quants peixos grossos es dediquen a treure-li la parròquia, perquè vagin a cal Senador.

...Que per més que facin no faran plegar el ball de la Joventut.

...Que un dels que hi té més d'interès en què el ball de la Joventut se'n vagi a terra és en Lluís Ferrer.

...Que aquest lloga pianos.

...Que els Centres d'Esquerra i simpatitzants hauran de tenir-ho present.

...Que l'amic, que m'envia aquelles dades em premetrà que les reservi fins el moment oportú.

...Que fins a la setmana entrant.

TRAPACER

Caldes, maig de 1934.

Flassà

El passat diumenge, dia 20, es va celebrar un acte d'afirmació Nacionalista d'Esquerra que podem —havent vist el resultat— qualificar de grandiosos.

A les 4 de la tarda, el Centre Republicà Català estava totalment ocupat. Al carrer una gentada gran també esperava els oradors que havien de prendre part a l'acte.

El poble, la democràcia de Flassà es reuneix per commemorar el tercer aniversari de la fundació del seu Centre i hi acudí amb sentiments vibrants a refermar la seva posició nacionalista i esquerrista.

A dos quarts de cinc el President del Centre donà començament a l'acte que fou presidit pel Comissari Delegat de la Generalitat a les comarques gironines, senyor Puig Pujades.

Feren ús de la paraula:

J. Ginesta, president de la Joventut d'Esquerra de La Bisbal.

Blanes

Fent-se ressò dels drets que la República ha donat a la dona, s'ha constituït una secció femenina que aplegarà a tot l'element femení que simpatitzi amb Esquerra Republicana de Catalunya i fent arribar aquest programa a les que el desconeguin, demostrant-li's les avantatges que els hi reporta.

Han estat elegides per a exercir els càrrecs de Junta les senyores Josepa Coll, Coloma Joan, Josepa Andreu, Josepa Robert, Josepa Oriol, Francesca Moliner i Ramona Segismundo.

No cal dir amb el goig que ens hem assabentat d'aquesta nova, i el desig sincer de què la seva actuació sigui una contínua sèrie d'èxits.

AL PARLAMENT DE LA REPUBLICA

Una intervenció del diputat per aquesta circumscripció, senyor Josep Mascort

El Sr. PRESIDENTE: Tiene la palabra el señor Mascort para defender su voto particular.

El Sr. MASCORT: No sin un gran pesar me levanto a defender mi voto particular contra el dictamen de la Comisión de Instrucción Pública sobre el proyecto de ley para la adquisición por el Estado del "Retablo del Mar", del señor Miranda, porque podría pensarse que soy insensible a las atracciones de las Bellas Artes y que, por el contrario, mis compañeros de Comisión están poseídos de sentimientos estéticos, de los cuales yo carezco. Pues bien, he de manifestar, señores Diputados, que mi criterio, que es el de la minoría de Esquerra Republicana de Cataluña, no es opuesto a la adquisición de esta maravillosa obra de arte, como no lo es tampoco a la de otras que merezcan el mismo honor, por ser de valor universalmente reconocido. Es más, todas nuestras simpatías, todos nuestros votos están siempre al lado de cuanto represente protección a las Bellas Artes y estímulo a los artistas; pero aquí se trata, señores Diputados, de una cuestión de prioridad. Entre varias cosas, necesarias todas ellas, siempre hay alguna más necesaria que las otras, y eso ocurre en el Departamento de Instrucción Pública, y más concretamente en lo que se refiere a Primera Enseñanza, en donde existe una serie de cuestiones primordiales, pendientes de resolución desde hace mucho tiempo, que han de ser resueltas sin esperar momento, aunque parece que uno de los principales obstáculos que a ello se opone es la falta de dinero; por eso yo me opuse y me opongo a todo nuevo gasto mientras no sean atendidas, y deben serlo, estas cuestiones esenciales. Desde que fué abierto el Parlamento, por varios señores Diputados de distintas fracciones se han dirigido inútilmente ruegos, de palabra y por escrito, al Sr. Ministro de Instrucción Pública recabando la urgente resolución de estos casos, y, sin embargo, esta es la hora que ni han sido resueltos ni siquiera han tenido contestación alguna los señores Diputados que formularon aquellos ruegos.

Veamos algunas de esas cuestiones que desde hace mucho tiempo se hallan sin resolver; entre ellas figura el asunto relativo a la gratificación

de adultos a los maestros. Se trata de un servicio extraordinario, señores Diputados; pero, así como por regla general los servicios extraordinarios suelen ser mejor retribuidos, el de adultos a que me refiero lo está de una manera mezquina, y sólo faltaba ahora que, sobre esta circunstancia, no se les abonase a los maestros tal gratificación. Cuando S. S. señor Ministro de Instrucción Pública, tomó posesión de su Departamento, vi con mucho gozo el interés que se tomaba para que todos los funcionarios estuvieran en sus puestos; pero hubiera visto con más gozo todavía que S. S. se hubiera interesado por saber si todos los funcionarios que estaban en sus puestos cobraban su trabajo.

Otro problema que es una vergüenza no esté aún resuelto es el de esa serie de escuelas, docenas de escuelas, que están cerradas porque sus maestros propietarios fueron nombrados para ejercer en el extranjero. El otro día en esta Cámara, con motivo de la interpellación sobre la ocupación de Ifni, al escuchar al entonces Presidente del Consejo de ministros, señor Lerroux, me parecían sarcásticas algunas de sus palabras —y que perdono—. Cuando decía el señor Lerroux, por ejemplo, que los límites morales de una nación no se miden sólo por la Geografía y que los de España se miden por la grandeza de su genio, que tiene verbo en una porción de naciones asentadas allá en el continente americano, me parecían, digo, estas palabras algo sarcásticas, porque yo pensaba que cuando se creyó oportuno enviar maestros españoles para que fueran emisarios de la lengua y del espíritu hispanos en países extranjeros, también se hizo pensando en la grandeza de nuestro genio, y esto, que es una cosa digna de las mayores alabanzas, que yo aplaudiría mucho, ha de ser para mí digno de vituperio, ya que para llevar el espíritu y la lengua de nuestra patria a tierras extranjeras se dejan pueblos de España sin espíritu y sin lengua, porque sus escuelas están cerradas. Ya sé que el resolver esta cuestión entra en el buen deseo de las autoridades de la enseñanza; pero es que creo que el señor ministro de Instrucción Pública, amante como es de todos estos asuntos de la primera enseñanza, no debería permitir, desde hoy, que estas escuelas, cerradas hace más de un año, continuaran en esta situación ni un día más. Deberían circularse las órdenes oportunas para que estos niños que andan por las calles de los pueblos por falta de escuelas, por falta de maestros, pudieran reintegrarse a ellas mientras se arbitran los medios para poder pagar esos servicios. Hay otras escuelas cerradas, si no por falta de consignación...

El Sr. PRESIDENTE: Señor Diputado, llamo la atención de S. S. porque lo que se está discutiendo es un dictamen relativo a la adquisición del "Retablo del Mar" y no una interpellación en términos generales sobre los asuntos de Instrucción.

El Sr. MASCORT: Es que mi voto

particular se opone a la adquisición del "Retablo del Mar" precisamente porque hay en el Departamento de Instrucción Pública estas atenciones principales de primera enseñanza abandonadas.

El Sr. PRESIDENTE: Pero comprenderá su señoría que no vamos a extender ese espíritu de crítica —por lo demás perfectamente lícito— hasta el extremo de que con motivo de la adquisición —repeto— de una obra de arte haga S. S. un discurso que abarque todos los temas de Instrucción Pública. La Presidencia no quiere cohibir la iniciativa del Sr. Diputado, pero ha de invitarle a que se cina al tema.

El Sr. MASCORT: Muy bien, señor Presidente; pero creo que era bien conocida mi posición, porque el voto particular es de hace muchos días y se me podía haber advertido que no cabía en este proyecto de ley.

Hay otras escuelas que están cerradas por insuficiencia de consignación. Son aquellas en que los maestros propietarios hubieron de ser sustituidos por imposibilidad física y allí se manda a los sustitutos con la mitad del sueldo, y como se da el caso de que siempre los maestros sustituidos son los maestros de aldea, principalmente los que habían sido hasta ahora del segundo escalafón, los de sueldos más bajos y los sustitutos van allí con la mitad del sueldo, no hay quien quiera ir en calidad de sustituto y la mayoría de estas escuelas permanecen también cerradas como he dicho.

No quiero extenderme más, como pudiera hacerlo, en tantos y tantos aspectos en que está desatendida la primera enseñanza y el Magisterio nacional. Sin ir más lejos, solamente haré alusión al descontento que reina entre los maestros —al ver, por ejemplo, que en el presupuesto del año pasado iban consignados 4 millones de pesetas para creación de escuelas y cuando la distribución de estas plazas, ya había salido en la "Gaceta", terminó el año y se dejó sin efecto. Esto, con todos los otros motivos, produce malestar entre el Magisterio, y lo que es más esencial, ocasiona un daño para la enseñanza del pueblo. Yo sé de los buenos propósitos del señor ministro actual; sé por referencia de sus actuaciones pasadas en pro de la enseñanza primaria, de la escuela popular, y espero que él — y me consta que lo hará así — pondrá todo el interés en la resolución de estas cuestiones.

Y antes de sentarme he de reiterar nuevamente que mi oposición al proyecto de ley para la adquisición del "Retablo del Mar" no es como si dijéramos absoluta, total; es una oposición condicionada a que se resuelvan estas cuestiones que tanto interesan y que tan primordiales son. Si se me da la seguridad de que esto podrá resolverse en breve plazo, no tengo ningún inconveniente en retirar el voto particular, pero advirtiendo que como estas cosas son esenciales no pueden demorarse ni un día más.

El Sr. MINISTRO de Instrucción Pública y Bellas Artes: Pido la palabra.

El Sr. PRESIDENTE: La tiene S. S.

El Sr. Ministro de Instrucción Pública y Bellas Artes (Villalobos): Para tranquilizar al señor Mascort y a los señores Diputados que tienen pre-

ocupaciones por cuestiones de enseñanza he de manifestarles que el primer día que actué como ministro de Instrucción Pública, uno de los problemas en los que intervine inmediatamente fué el pago de las enseñanzas de adultos, activando la tramitación del crédito extraordinario. El señor ministro de Hacienda ha colaborado en estas actividades con el Ministerio de Instrucción Pública, y en la semana próxima puede quedar aprobado este proyecto de ley por las Cortes.

Con referencia al pago de las sustituciones de los Diputados maestros y de los maestros que están pensionados en el extranjero, en el presupuesto actual no hay consignación para ello, pero en el que ha de venir a deliberación de la Cámara van consignaciones suficientes para satisfacer estas atenciones, que me parecen, desde luego, interesantísimas. Igualmente resolveré el pago decoroso de los sustitutos de maestros con imposibilidad física.

Hoy mismo he pedido relación al Negociado correspondiente, de todas las escuelas que están cerradas en España. Unas lo están porque, habiendo facilitado los Ayuntamientos locales y material suficiente para dar las enseñanzas, por falta de maestros no están atendidas estas enseñanzas; otras están cerradas porque los locales tenían tales deficiencias higiénicas que los inspectores se han creído obligados a cerrar las escuelas. Pero yo creo que esto no debe ser solución de ninguna manera, porque los que pagan estas deficiencias de los Ayuntamientos son los niños, y yo tomaré las resoluciones pertinentes para que esta situación termine de una manera definitiva.

No creo que haya otras indicaciones del señor Mascort que se refieran a mi actuación, y procuraré no defraudar las esperanzas que ha tenido la bondad de decir que tiene puestas en mí. Nada más.

El Sr. MASCORT: Pido la palabra.

El Sr. PRESIDENTE: La tiene S.S. para rectificar.

El Sr. MASCORT: Yo agradezco las palabras que ha pronunciado el señor ministro de Instrucción, y como ya ha transcurrido tanto tiempo desde que presenté mi voto particular y estamos próximos a que rija el nuevo presupuesto, casi tendré que inclinarme a aceptar la promesa de que se incluyan los créditos correspondientes en el presupuesto para sus atenciones, si bien siento que haya tenido que hacerse de esta manera, ya que para muchas otras atenciones nuevas que se crean se ha acudido a arbitrar créditos extraordinarios, mientras quedaban relegadas estas otras que no son cosas de jerarquía de valores, sino obligaciones contraídas de antiguo. Yo me he lamentado de ello, pues he visto cómo aquí hemos estado votando créditos extraordinarios para servicios nuevos y, en cambio, para atender a estos servicios viejos, a estas obligaciones antiguas, no se ha hecho nada.

Estando ya próximos a que rijan los nuevos presupuestos, y después de las explicaciones del señor ministro, yo me doy por satisfecho, creo que también lo estará el Magisterio y pueblos afectados, y retiro mi voto particular.

El Sr. PRESIDENTE: Queda retirado.

ORTOPEDIA DR. ROCA

La más antigua. La más ben assortida. La que ven els articles a preus més econòmics.

IRRIGADORS COMPLES DES DE 250 PESSETES.

BRAGUERS - PERFUMERIA

PRIMER CENTRE D'ESPECIFICS ES LA

Farmàcia Doctor Roca i Fill

LA CREU ROJA - Telef. 135 - Plaça de l'Oli. - Girona

Delegacions comarcals:
 Ripoll.—Trinitat, 6-2-on
 Palamós.—
 Figueres.—Cervantes, 3
 Puigcerdà.—Centre República
 Santa Coloma.—Clavé, 25
 Caldes Malavella, C. República

ESPORT

Dues fases ben diferent sens deparà el Girona el diumenge i dilluns passats. Si el primer dia tot li sortia al revés, estava dominat i jugava d'una forma que era quasi impossible que sortís vencedor, el dilluns sortí al camp disposat a guanyar el partit i per bé que justet ho aconseguí.

El diumenge el públic tingué ocasió d'aburrir-se degut a la partida ben poc interessant que presenciava. Solament alguna jugada aïllada feia recordar que s'estava celebrant un encontre entre dos onzes de primera categoria.

Ben al contrari el dilluns. De bon començament el Girona apretà de valent i en tot el partit no deixà la iniciativa del joc. Tots els seus jugadors actuaven amb entusiasme i amb encert —llevat de Martínez— i aquest entusiasme i encert feien que el seu domini s'accentués, però unes vegades per la sort, altres pel terçet defensiu de l'Hèrcules —ben notable per cert— i altres per les contínues fallades de Martínez, que no n'encertà ni una per casualitat, el gol no venia, i així passà gairebé tot el partit, quan a última hora, en un atac en tromba de la davantera gironina, Pagès aprofità —en orsai— una passada de Clara i marcà el gol que donava la victòria al seu equip.

L'Hèrcules se'ns mostrà un equip regular, amb algunes individualitats com Macià i Roldán; un conjunt excel·lent i un joc dur per la corpulència de quasi tots els seus components.

El Girona, el diumenge arrengrerà el següent equip: Boix, Farró, Torredelot, Serrat, Serracant, Madern, Ferrer, Babot, Balmanyà, Tries i Pagès.

Debutava Serracant, mig centre de l'Arenys, el qual demostrà tenir condicions per esdevenir un bon element.

El dilluns actuaren: Piany, Farró, Torredelot, Tries, Prieto, Madern, Ferrer, Clara, Balmanyà, Martínez i Pagès.

Debutaren Piany, que actuà bé en les ocasions que tingué d'intervenir i Martínez, del que ja hem parlat més amunt i podem afegir que encara feia nosa.

Clara actuà d'interior i no ho féu malament, així com Balmanyà de davanter centre.

La defensa bé. De la mitja, el millor, Prieto i després Madern.

A la davantera Pagès demostrà trobar-se en bona forma i Ferrer actuà passablement.

Arbitrà els dos partits Santullano, que si en el primer partit ho féu malament, en el segon actuà catastròficament i donà motiu al "respectable" d'exterioritzar la seva protesta ininterrompuda.

TEATRE

Poal-Aregall ha demostrat amb "La Gloriosa" que a més de saber fer bon teatre de saló, sap fer-ne també —com avui ens ha fet— teatre de Poble.

El primer dia de l'entrant mes de juny és la data que definitivament s'ha assenyalat, que començarà la "tournee" per Catalunya de la companyia que acapdilla en Josep Clapera amb "La Gloriosa" a la maleta. Aquesta sèrie de representacions faran que el públic català es dongui compte del que és teatre hi ho sàpiga reconèixer.

Si els senyors empresaris de Girona volen, veurem "La Gloriosa" i a l'ensens també veurem sanejada l'atmosfera àgrica que envolta el públic gironí, que es produí atemptant contra la nítida concepció de l'art i contra la imaginació d'un públic de teatre, per unes obres —millor xavacanes— fa poc representades a la nostra ciutat.

J. R. N.

FEIXISME

CORPORATIVISME. — EL FEIXISME A CATALUNYA. — LLIGA CATALANA, PARTIT FEIXISTA. — LA PETITA BURGUESIA, VÍCTIMA DEL FEIXISME

El feixisme és el darrer aspecte de l'instint de conservació d'una classe dominant i explotadora, és la última modalitat de defensa del règim capitalista. La Dictadura feixista no és res més que l'aspecte polític d'aquesta nova estructura econòmica, anomenada Corporativisme.

Es, també, essencialment nacionalista (Estat nacional unitari) però d'un nacionalisme agressiu, reaccionari i despòtic, això sí, amb les flors de l'amor a la pàtria, la grandesa de la nació, la tradició etc., etc., per a pescar els de bona fe.

Ultra ésser un sistema de salvació per a la classe dominant, reaccionària, el feixisme porta com a fi, entre molts altres, la destrucció dels mitjans de defensa del proletariat i la seva submissió absoluta al poder dictatorial; la supressió de l'economia liberal, lliure concurrència, desaparició de la petita burgesia que passa a formar part de la massa proletària.

En quant a Catalunya, significaria la pèrdua de tots els drets fins avui aconseguits i en l'aspecte internacional el feixisme passa a ésser un factor de guerra cent per cent.

CORPORATIVISME - FEIXISME

El President de les joventuts d'Acció Popular, llegí el 23 del mes passat, en el fracassat acte de l'Escorial, les conclusions preses al Congrés de A. P. En la número 6, diu: **Educación pre-militar.** En la 13: **Antiparlamentarismo-Antidictadura.** El pueblo se incorporará al Gobierno de un modo orgánico y jerárquico, no por la democracia degenerada. En la 17: **Poder ejecutivo fuerte.** I en la 19: **Ante todo España y sobre España, Dios.**

Tot això és ben significatiu. Estat totalitari i corporatiu, per tant, feixista, perfumat amb gotes del catolicisme vaticanista de Dollfus, l'assassí austríac.

No és de creure, seria ésser massa còndid, que tots els països que avui tenen règim dictatorial, s'hagin enamorat del corporativisme.

Cal fer constar que aquest corporativisme que crea l'estat-patró, respecta l'essència del capitalisme o sia la propietat privada i que si bé senyala el salari de l'obrer i el benefici del patró capitalista, sempre serà en perjudici del primer. Existirà com sempre l'explotat i l'explotador amb l'agravament que a l'obrer no li quedarà el recurs, legal en règim democràtic, d'usar una arma de tanta importància en les lluites del capital i del treball, com és la vaga.

EL FEIXISME A CATALUNYA

El feixisme a Catalunya no ha tingut l'atreviment d'exhibir-se al carrer, però existeix i treballa.

Hi ha el grup F. E. que té més de mil afiliats i que cerca recolzar-se en les deixalles dels sindicats lliures. La "Unión Social Hispánica" que també va a la formació de sindicats amb les escorries dels mateixos sindicats. Hi han altres grups a més a més, de caràcter espanyolista intransigent. Peña Ibérica, Peña Blanca, Derecha de Cataluña, filial de Renovación Española, i també, els tradicionalistes que no reben la influència de Lliga Catalana i que no dissimulen la seva simpatia pel feixisme.

He deixat expressament per a últim la JONS, per la seva tàctica diferent i a l'ensens més revolucionària en el sentit pur del feixisme. Els feixistes de la JONS, per arribar al feixisme no cerquen el camí, diuen ells, del cop

de mà militar. Diuen que les dictadures militars ja han estat experimentades i que un feixisme a la portuguesa no és aspiració de la joventut espanyola.

En quant a Catalunya, "una imposició violenta en Catalua no conseguiria enrolar a nadie y si lograría tener un fermento de descomposición que haría inútil la actividad del estado". I més avall, "el día que el Estado esté organizado sobre una robusta base comarcal o cantonal, quedará muy poco de la región y entonces recogiendo con cuidado la realidad del país, será posible llegar a una perfecta voluntad nacional."

El "Triunvirato Ejecutivo Central" de la JONS va rebre un informe del triumvirat organitzador a Barcelona, en el que, entre altres suggestions, diu: "Opinamos, sin embargo, que aquí será siempre más fácil penetrar en terreno enemigo por la parte sindicalista de la CNT, que desbancar al catalanismo. Sólo con ayuda de elementos arrancados a la organización predominante en la actualidad, podríamos llevar a la práctica una lucha efectiva contra el separatismo. Creemos que la masa de verdaderos jonsistas saldrá de la Universidad y de las masas obreras."

Com es veu clarament el feixisme no deixa de treballar a casa nostra i encara que l'informador de la JONS manifesti el seu pessimisme en quant a l'èxit que poden assolir, nosaltres farem bé de preparar-nos i actuar degudament i violentament per tal que no ens agafi de sorpresa.

Existeixen d'altres associacions, més o menys empaltades de feixisme, però que essent d'una importància relativa, no val la pena d'esmentar-les. Alguna d'elles són compostes d'estrangers.

Cal recordar una cosa. Els feixismes d'arreu, han tingut com a base i com a força de xoc els parats, els que són en atur forçats. Per a mantenir aquest exercit civil fan menester molts diners, però d'això ja en té cura el capitalisme. D'ací que els feixistes pensin poder treure la força que els hi manca, per a una base, de les masses de la CNT. Per aquesta feina, ací a Catalunya, sols "Lliga Catalana" pot servir, ja que controla almenys les vuit dècimes parts del capital català. "Lliga Catalana", però, mereix un capítol apart.

LLIGA CATALANA, PARTIT FEIXISTA

Si. Rotundament i sense negació possible. Llegiu bé els mots següents que no són meus ni tan sols de cap socialista ni comunista. La Burgesia liberal prefereix sense cap dubte el parlamentarisme al feixisme; però el dia que sols pot triar un d'aquests dos termes, el dia que cal triar forçosament entre el perill de la revolució proletària i el perill de la dictadura feixista, aquest dia es veu fatalment a la burgesia liberal fer passar els seus interessos materials, de classe, abans que les seves preferències democràtiques. Fora d'alguna excepció individual, ella, la burgesia, prefereix la seva caixa de cabals, els seus dividendes i privilegis a la seva llibertat econòmica.

Es del tot natural aquesta posició, vista des del camp burgès.

A més a més, cal recordar els elogis de la jesuítica "La Veu de Catalunya" a l'home de la cara de pera, vull dir en Gil Robles. I els articles de preparació a la ingerència de l'estat patró, al corporativisme, del senyor Josep M. Tallada en el mateix diari. I una altra prova de què "primer els interessos de la burgesia liberal" la tenim amb el succés amb la llei de contractes de conreu. Hi ha més encara.

Gil Robles vol governar. Amb qui compta?

Deixem de banda el treball que li

ha permès fer el senyor Lerroix, del Consell d'Administració dels "autos fantasmés"; apart, també, que poden comptar amb els caps de les forces armades, posats també en els llocs de gran responsabilitat per l'emperador de l'eufòria i de la pacificació dels esperits (vagues de Saragossa, València, Madrid, la "pau" del camp, estat d'alarma permanent) apart, repeteixo, que els principals llocs de l'administració són a mans de gent lerroixista-cedista. Gil Robles, catalans, compta amb el geni financer i mercantil de l'home de la CHADE, per a la cartera de finances. Cambó tindria com a company de Govern a Melquíades Alvarez, el qual és partidari de "hacer tabla rasa" dels drets concedits a Catalunya autònoma i a Burgos Mazo que aniria a Guerra pels mèrits obtinguts com a organitzador de la sublevació del 10 d'agost.

Llavors Catalunya tindria com a màxim una reduïda representació a les Corts de la República, anomenada delegació consultiva, que dependria directament de la Generalitat a mans, naturalment, dels homes de la Lliga. Per aconseguir-ho es reformaria l'article 53 de la Constitució.

Potser creureu que són exageracions. Doncs bé, deixeu passar el temps i veureu els líders de Lliga Catalana en la posició indicada o anàloga. Que això seria una traïdoria? Conformes. De Lliga Catalana cal esperar-ho tot.

Per mitjà del setmanari DIC, dirigit crec, és perquè ho sabeu i obreu en conseqüència, per un mestre anomenat Angel Grau, anuncia que donarà 25 pessetes al que porti una fotografia, nom i cognom d'un maçó. Com a detalls publica el domicili i professió. Lliga Catalana es féu cèlebre amb el Delatou. Lliga Catalana, conglomerat de la reacció, mà sobre mà amb la gent del "Correo Catalán", ja no pot fer-nos estranyar de res. El Partit dels Brunets de tota classe es manifestà tal com fou i és en 1917, 1923, quan Berenguer, amb la llei de contractes de conreu i dintre poc, amb Gil Robles. Lliga Catalana, fènix sortit de les cendres d'un femer cremat, ha ressucitat. Als catalans i als no feixistes els hi toca fer la preparació dels funerals de Lliga Catalana com a partit polític.

LLIGA CATALANA-CEDA. CORPORATIVISME-FEIXISME, CONTRA LA PETITA BURGUESIA

Hem dit que el corporativisme és una nova modalitat en l'estructura econòmica d'un país i que la dictadura necessària al sosteniment d'aquesta economia, és feixista.

En canvi, l'economia liberal, avui en completa decadència té com a base la lliure concurrència. D'ací, la competència, i d'aquesta, creació de noves indústries i perfecció de les velles, per tal d'aconseguir nous guanys individuals. Gràcies a aquest maquinisme perfeccionat milloren i augmenten els mitjans de producció i disminueix la mà d'obra. El resultat és, que circulen menys els diners, gent que no treballa, i, per tant, que no gasta, es baixen els salaris (ningú pot protes-

tar) i com a conseqüència, mentre es produeix més i millor, la capacitat d'adquisició del consumidor, el treballador, disminueix. Es a dir, el capitalisme es suïcida alegre i confiat.

D'ací a la revolució social, malgrat la repressió, hi ha un pas i quan la burgesia es veu prop de l'abim, veu en perill els seus privilegis de classe, deixa en un recó les formes de democràcia i s'endinsa al port de salvació que es diu feixisme.

Com vol, aleshores, el corporativisme-feixisme salvar a l'economia capitalista?

La petita burgesia que tot sovint "dispensa" el feixisme, que és enlluernada pel mirallet del corporativisme farà bé d'enterar-se'n. Veurà que en aquesta tragèdia hi té el poc lluit paper de víctima i que es recordi que si dona la casualitat que això sigui un fet, seran els senyors de Lliga Catalana-CEDA que faran el paper de botxins.

L'estat patró, règim corporativista, fixa els salaris i els preus. D'aquesta manera aconsegueix una certa nivellació. Redueix els salaris i com no hi ha manera de protestar, sembla, exteriorment, que es va millor. Aleshores es donen compte que en el procés de producció hi sobren dos beneficiaris: l'intermediari i el comerciant. A l'ensens l'estat-patró que vigila la producció per tal que no es produeixi més que el necessari al consum (forma de mantenir alts els preus) i perquè els preus deixin un bonic benefici al capitalista, es cuida ell mateix de distribuir les mercaderies. Desapareix, doncs, l'intermediari. Per mitjà de consorcis, monopolis i cooperatives de caire patronal, fa també desaparèixer el comerciant.

Tot això recolzat per la força (recordeu els crims odiosos comesos a Alemanya pels nazis) la qual entra en acció quan la massa obrera i la petita burgesia, desesperades reclamen els seus drets.

Heus ací l'avantatge que reportaria a la petita burgesia el sistema econòmic anomenat corporativisme. Pau M. Yusti calcula que es proletitzarien uns dos milions d'espanyols que avui, dins l'economia liberal, hi juguen el paper d'intermediaris i comerciants. I és aleshores el calvari de la petita burgesia en tenir que adaptar-se a ésser tot un proletari.

En quant a la classe obrera, classe que viu més dins la realitat, sap que li tocava el paper d'enclusa i d'ací ve el seu odi instintiu a tot el que faci pudor de feix.

Contra el feixisme, tots units. Contra els partits representatius del feixisme, guerra sense perdó. Hi va la salut de les institucions democràtiques. A casa nostra, malhauradament, hi tenim aquesta conxorxa d'interessos anomenada Lliga Catalana. Tot el que es faci per a desemmascarar-la és poc. Obrers, petita burgesia, intel·lectuals, homes liberals, joventut: combatent a la Lliga treballa contra el feixisme i per una Catalunya nova, laborator de nous assaigs socials.

VARDERI

Gràfiques DARIUS RAHOLA-Girona

CENTRE D'ESPECIFIC'S UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. — TOTS ELLS D'ORIGEN. Unics de propietats terapèutiques garantides.

FARMACIA RIBAS

Plaça de les Castanyes :: GIRONA :: Telèfon, 144

QUE VIURE PESCA SALADA

B. OLIVERES
 Conserves de tota mena
GIRONA

Exprès - Bar
 Situat a la Rambla - GIRONA - Tel. 109
 Begudes de les millors marques
 Resopons econòmics
OBERT NIT I DIA
 Del primer d'Octubre al 30 d'Abril, temporada de marisc.
 Ostres-Percebes-Almejes-Gambes
 rebudes diàriament a les 5 de la tarda

Pianos Manubri de lloguer
Antoni Mas
 Caldes de Malavella

Caldereria i Calefacció Central

Valenti Furtet
FUMISTERIA
Soldadura autògena
 C. Calderers, 13
GIRONA